

גדולת מרן הגאון ראי"ה קוק זצוק"ל

יום שני, 9 בפברואר 2015

היתר המכירה בשמיטה היתר גמור לכתחילה

לא מעטים טוענים שהיתר המכירה חלש ורק בדחק גדול ניתן לסמוך עליו, ולא מעטים פוסלים אותו לגמרי, אך גדולים רבים תמכו בו. חרדים לא מעטים חושבים שהראי"ה המציא אותו אך אין זה נכון כלל והוא המשיך היתרם של גדולים לפניו וביססו במבוא ל"שבת הארץ". מרן הגר"ע יוסף מבסס היטב את ההיתר ומשיב היטב, דבר דבור על אופניו, על טענות השוללים את ההיתר ביבי"א, ח"י, יו"ד, סימנים ל"ז-מ"ג (וכן כותב בזה בח"ח חו"מ, סימן ב'):

שביעית בזמן הזה - דעת רוב הפוסקים ראשונים ואחרונים ששביעית בזמן הזה מדרבנן (מביא מבחר מהראשונים הפוסקים כך) ובדבר שאנו מסופקים בדברי דרבנן יש ללפסוק להקל כמבואר במסכת ע"ז דף ז'. וכן חלק מסוים מהראשונים דעתם ששמיטה אינה אף מדרבנן. (יבי"א שם סימן ל"ז; ועוד ראו "מצוות הארץ בהלכה והאגדה", מהדורת מנחם-אב תשע"ד, עמ' 80-81)

הערמה במכירת קרקעות - בחמץ נפסק שמי שיש בידו חמץ גמור סמוך לפסח וקשה לו לבערו ונותנו לגוי במתנה גמורה והיהודי יודע שהגוי לא יגע בחמץ כלל, מותר לעשות זאת אך צריך לתת לגוי ללא תנאי. וה"בית יוסף" כתב שאף שאין הערמה גדולה מזו, התירו זאת חז"ל כי הקניין נעשה כדין והחת"ס הוסיף שהערמת מכירה זו היא היתר גמור מהתורה ללא פקפוק ולמרות ששניהם יודעים שהחמץ יחזור ליהודי לאחר הפסח ושאין הגוי מתכוון לקנותו ממש, דברים שבלב אינם דברים, ורשאי היהודי לומר לגוי שאם ירצה למוכרו שוב לאחר הפסח יקחנו ממנו במחירו ומי שמערער ע"ז ראוי לגערה. וכן נהוג בכל המקומות למכור את אוזן הבהמות לגוי כדי להינצל מבעיית הבכורות שאסרה אותם התורה בהנאה, וכן עושים "היתר עסקה" שבא לעקוף את איסור ריבית שהוא מהתורה, כי מן הדין מותר להערים גם גם באיסור תורה, וכפי שפסק הרמב"ם בכמה מקומות (ומביא היב"א מבחר מגדולי האחרונים שפסקו כך) ואם זה כך באיסורי תורה קל וחומר בעבודת הקרקע בשמיטה שהיא דרבנן. (שם סימן ל"ח; "מצוות הארץ בהלכה ואגדה", עמ' 81-83)

לא תחנם - איסור לא תחנם הוא רק בגוי עובד ע"ז והערבים (שאינם נוצרים שהם מיעוט קטן מאוד מהערבים) אינם עובדי ע"ז ומכירת החמץ היא לערבי. ולמשל הראשל"צ רבי מיוחס בכר שמואל ב"מזבח אדמה" כתב שכמה וכמה גדולים מכרו חצרותיהם ובתיהם

לישמעלים כי האיסור הוא רק שלא למכור לגויים עובדי ע"ז (היבי"א מביא גדולי עולם שפסקו שערבים-מוסלמים אינם עובדי ע"ז). וכן אין איסור "לא תחנם" כשהמכירה היא לטובת היהודי (מביא ראשונים ואחרונים שפסקו כך) ומכירת הקרקע בשמיטה נעשית לטובת ישראל.

מביא את רס"ג כתב שאיסור מכירת הקרקע לגוי הוא מדרבנן כי הפשט של "לא תחנם" הוא שלא לרחם עליהם לתת להם חנייה להצילם ממוות. (יבי"א שם סימן מ"א)

הגרצ"פ פרנק כתב לפי ה"תורת חסד" מלובלין שהאיסור בנתינת ישיבת קבע ולא בקניין ומפני שהמכירה לזמן מוגבל אין כאן ישיבת קבע ואין איסור ("מצוות הארץ בהלכה ובאגדה", מהדורת מנחם-אב תשע"ד, עמ' 83-84).

שליח לדבר עברה - מתנגדי היתר המכירה טוענים שהמכירה בטלה כי אין שליח לדבר עברה, אך להלן נראה שלמעשה גם לשיטתם אין כאן בעיה כזו. "משנה למלך" כותב שדווקא כאשר ציווה המשלח ללא עבר והשליח עשה מדעת עצמו עם עברה אז יש שליח לדבר עברה כי כלל זה נאמר רק כהמשלח ציווה גם על העברה הנלווית לעיקר מעשה השליחות, אך כשהשליח עשההעברה על דעת עצמו השליחות לא בטלה והמעשה קיים ואין עברה על המשלח. ובכתב ההרשאה בהיתר המכירה כתוב שיש אישור לרבנים למכור את השדות אך לא כתוב דווקא לגוי והרבנים יכולים למכור לישראל וזה היתר גמור והיהודי בעל השדות אם ירצה יוכל למכור לגוי בלי שליחות לכן השליחות קיימת והמכירה תופסת ואינה בטלה ואין בכל מקרה עבר על המשלח.

אך כאמור בסעיף הקודם אין למעשה כל עברה של "לא תחנם". וכן עצם דברי החזו"א שכיוון שאין שליח לדבר עברה השליחות בטלה והמעשה לא קיים, לא מוסכם על רבים מגדולי הדורות, והוא תלוי בשני תירוצי התוס' בב"מ, י' סע"ב, ורבנו פרץ כתב שפשוט שהמעשה קיים ו"נתיבות המשפט" כתב שדעת רוב הפוסקים שהמעשה קיים ומה שאשלד"ע זה לחייב את המשלח על העברה של השליח, אך המעשה לא בטל. וכן כתבו התוס' בקידושין מ"ד ע"ב שמה שאשלד"ע הוא דווקא כשהשליח עשה במזיד מה שהורה לו המשלח מפני שאומרים לשליח דברי הרב ודברי התלמיד וכו', אך לא בשוגג כי השליח ששגג לא היה מודע בשגגתו שדברי הרב (הקב"ה) שונים מדברי התלמיד (המשלח), ולא לא נחשב שעשה מדעת המשלח ועל גדולי הדורות שכתב חילוק זה נמנים המרדכי, המהריק"ש, מהרי"ט אלגזי, הגר"א, ה"חסד לאברהם", "באר יעקב", "זרע אברהם" (יצחקי), מחנה אפרים, מהר"ץ חיות, ועוד. ומפני שראינו שרבים מגדולי הדורות התירו את מכירת הקרקעותגוי בשמיטה, הרי גם לשיטת החזו"א הם שוגגים ולא מזידים וכל שכן שהסומכים עליהם (השליחים) הם שוגגים, ובשוגג יש שליח לדבר עברה. לדעת רבים מגדולי הדורות. וכתב הרב פרנק שיש כאן ספק

ספיקא לקיים את מעשה העברה, לשיטת החזו"א, שמא הלכה כמו הפוסקים שאין המעשה מתבטל ושמא הלכה כפוסקים שיש שליח לדבר עברה בשוגג. ויש להוסיף על דברי הרב פרנק שיש כאן ספק בסיסי ששמא הלכה כגדולים הרבים שהתירו את היתר המכירה. ביבי"א שם סימן מ"ב מוסיף עוד דחיות וכותב שלא רק שאין עברה אלא זו מצווה רבה להציל רבים מעוון הן לאותם חקלאים שלא יוכלו לעמוד באיסור עבודת הקרקע בשמיטה והן לאלו שלא יוכלו להיזהר בשמירת קדושת שביעית. (וראו עוד ב"מצוות הארץ כהלכתה", תשע"ד, עמ' 84-86).

דין קדושת שביעית בפירות של גוי - אף שעקרונית אין לגוי כוח להפקיע את קדושת השביעית מהקרקע ולכאורה הפירות עדיין קדושים בקדושת שביעית ועדיין יהיה אסור לישראל לעבוד בקרקע, מופיע ברבים מהראשונים והאחרונים שאם הקרקע ברשות הגוי כן יש בכוחו להפקיע את קדושת הקרקע ודעת המבי"ט ומהר"ש סירילאו לחייב את פירות שביעית של גוי בקדושת שביעית היא דעת מיעוט (מביא מבחר מהראשונים והאחרונים הרבים שדעתם כזו - שם סימן מ"ב).

וכן בסוף הרצאתו "בעניין היתר המכירה" בכינוס תורה שבע"פ במוסד הרב קוק בתשל"ב אמר: "גם בפירות הגדלים בקרקעות של ישראל שנמכרו לגוי ע"י הרבנות הראשית, אין לנהוג בהם קדושת שביעית בין לסחורה, בין לביעור, בין להוציאם לחו"ל (שיעוריו בכינוסי תורה שבע"פ הועלו על הכתב ב"משא עובדיה", בהוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים תשס"ז והדברים האלו מופיעים שם בעמ' קמ"ז)

וציותי את ברכתי - לכאורה יש לשאול שהרי התורה הבטיחה שברכת ה' תחול את שומרי השמיטה כלכתה לשלוש שנים מהשנה לפני השמיטה ועד השנה שאחריה אז איך מקילים אף בשעת הדחק למכור את הקרקע לגוי?

התשובה היא כפי שכתב למשל הסמ"ע (חו"מ סימן ס"ז סק"א) שהבטחה זו היא כאשר דיני השמיטה נוהגים מהתורה אך לא כפי שנפסק לגבי זמננו שהשמיטה מדרבנן. וכן מוכח מהתוספות בגיטין (ל"ו ע"ב) וכן כתב הגר"י ענגיל שלסמוך על הבטחה זו היום זה לסמוך על הנס וזה אסור. ואפילו חז"ל לא סמכו על הברכה בשישית והשאירו כמה כרכים שלא קדשום ולא יהיה ביבול של אותם כרכים קדושת שביעית, בשביל העניים שיתפרנסו מהם (שם סימן ל"ט, אות ד'). וראו להלן דברי הגרש"ז.

אף לשיטה ההמתנגדת להיתר המכירה, לא שייך לאסור לקנות את היבול של היתר המכירה ואין כאן "לפני עיור לא תתן מכשול", כי אפילו חקלאי יהודי שגם היתר מכירה לא עשה ועבד את שדהו כרגיל ועבר איסור לפי כל הדעות, פירותיו אינם נאסרים באכילה, וכל שכן מי שעשה לפי רבים מגדולי הדורות שהתירו את מכירת הקרקעות לגוי, יבולו מותר באכילה. וכן כתב למשל הרב אוירבך בשו"ת "מנחת

שלמה", ח"א, סימן מ"ד שגם למחמירים אין כל איסור לקנות פירות שביעית של היתר המכירה כיוון ששביעית בזמננו מדרבנן יש לנו כלל שבדברי חכמים יש להקל וגם המתירים הם תלמידי חכמים ואף הפוסקים המחמירים מחויבים באיסור דרבנן לפסוק לכלל לפי המתירים (שם סימן מ"ב אות י' וכן ראה אות ט' בדברי רי"ז מינצברג).

בסוף הרצאת הגרע"י בכינוס תורה שבע"פ במוסד הרב קוק בשנת תשנ"ג בנושא "עניין היתר המכירה בשביעית ובדין ספק ספקא נגד חזקת מרה קמא, אמר: "ועל כל פנים נתבאר היטב שמכירת קרקעות לגוי נעשית כדת וכדין ויש לסמוך על היתר המכירה כאשר הסכימו עליה גאוני עולם" ("משא עובדיה", עמ' קס"ו), זאת כותב גם בסוף 80 העמ' שבהם מבסס את היתר המכירה בסוף "ילקוט יוסף - המצוות התלויות בארץ: חלק א' - השביעית והלכותיה", ובשו"ת יבי"א ח"ח, חו"מ, בסוף סימן ב' שגם בו עסק בהיתר, כך שפסק זאת להלכה.

ב"חזון עובדיה - חנוכה", עמ' פ"ו כותב הרב עובדיה שאין כל בעיה להדליק נר חנוכה בשמן זית שהופק מזיתים של היתר המכירה ומסיים דבריו בעניין זה במילים "וכבר הארכתי בשו"ת יביע אומר חלק י' לבסס ולחזק את היתר המכירה שהוא כדת, ואין לחוש בזה לדברי החולקים".

להלן תיעוד רובו של סרטון שבו נראה הרב עובדיה פוסק כי היתר המכירה הוא היתר חזק, ללא פקפוק. בווידאו נראה נכדו של הרב עובדיה, הרב יעקב ששון, שואל את סבו האם אברכים צריכים לקנות דווקא יבול נוכרי וכדומה או שיכולים לקנות מיבול של היתר המכירה, כשנוכחים במקום המשב"ק והחברותא הרב אליהו שטרית.

הגר"ע יוסף השיב: "המכירה היתר גמור! אמיתי!"...

הגר"ע אף עקץ את בנו, הרב משה: "משה כועס עליי כשאני אומר ככה. מבין, משה, אם הפרש של חצי שקל..."

הרב ששון אמר בתגובה: "אני הייתי בשוק, יש הבדל גדול [במחירים, בין היתר מכירה לבין אוצר בית דין]".

הגר"ע יוסף חזר ואמר: "תעשה כמו שאומרים לך, היתר מכירה היתר אמיתי, מי שרוצה להפסיד כסף - שיפסיד".

הוא אף הוסיף ואמר, "תגיד גם לאמא שלך, מלכה, תגיד לה שאני אמרתי שהיתר מכירה זה היתר אמיתי, מי שרוצה לעשות ככה.. לזרוק את הכסף שלו שיקנה אוצר בית דין".

המשב"ק התערב ואמר: מה שיצא טוב מהדברים של הרב שהיום ראיתי העתון שה"עדה החרדית" אומרים שבעקבות הדברים הם עכשיו יזילו מחירים ובשבועות הקרובים מקווים שהמחירים ירדו.

הגיב הגר"ע: "הוא אומר פי 2 פי 3!" והמשב"ק אמר מיד: "יותר!!"

הגיב הגר"ע: "אסור זה, לגנוב כסף מברכים?!"

אמר הרב ששון: "בשביל שעושים הרבה כסף משחירים את היתר המכירה כאילו אנחנו חלמנו חלומות."

הגר"ע הגיב לנכדו: "היתר המכירה אמת! די!" ופנה שוב לנכדו, תוך שהוא לועג על אלו שלא סומכים על 'היתר מכירה': "תגיד להם כך שנינו בגמרא, מי שיש לו מעות הרבה ורוצה לאבדם יקנה כלי זכוכית, זה גם כן עסקה. יקנה אוצר בית דין, במקום כלי זכוכית יקנה אוצר בית דין, יש לו הרבה כסף רוצה לאבדם שיקנה אוצר בית דין".

המשב"ק אמר: "עתון 'בקהילה' כתבו שעכשיו מתחילה כל התוצרת של הערבה להבשיל ולכן לא יצטרכו להביא מחוץ לארץ ומקווים... שבשבועות הקרובים מחיר העגבניה והמלפפון יגיעו עד 3.5 שקל, אבל עדיין לא בטוח..."

הנכד שאל: "הערבה זה בטוח חוץ לארץ?" וענה ר"ע: "לא בטוח".

ואז שאל הנכד: "אז נשמור קדושת שביעית בפירות האלו?"

הגר"ע פנה לחברותא שלו, הרב אליהו שטרית: "יש לנו היתר מכירה, גמרנו!!! בשביל מה לשבור את הראש מאיפה לוקחים? מאיפה לא לוקחים. מדוע לוקחים... למה? יש תעודות היתר מכירה..."

הוא היסב פניו לנכדו ואמר שוב: "תאמר לחברים שלך גם כן, רחמנות".

"היה אחד שרצה להחמיר, לא רצה לאכול היתר מכירה, נתנו לו מאסר עשרים ושמונה יום, אסרו אותו, אמרו לו אם הרבנים אוכלים גם אתה תאכל. רוצה חומרות? יקחו אותו לכלא".

שאל הנכד: "אני רשאי לכתוב בשם סבא שאפשר היתר המכירה לגמרי?" וענה ר"ע: "כן, ההיתר היתר גמור".

ועל זה שאל הנכד: "אפילו למחמירים?"

השיב הגר"ע: "כן! היתר גמור, לאמיתה של תורה, אין לי ספק בזה!" ובהתייחסו לפירות אוצר בית דין אמר: "זה הידור, הידור בעלמא... יש לו הרבה כסף רוצה להדר - יהדר".

הגר"ע קם מכסאו והחל ללכת ואמר: "מי שהוא מקטני אמנה יקבל את חלקו בעולם הזה שיפסיד כסף".

אמנם הרב עובדיה כתב במכתב בתשמ"ו לבני תורה באשקלון שהמקילים לסמוך על היתר המכירה יש להם על מה שיסמכו בשעת הדחק וכן כתב בכתב בכתב לחקלאים שו"מ בתחילת שנת השמיטה תשמ"ז (מופיע ביבי"א ח"י יו"ד בסוף "קונטרס השמיטה"), אך בהסכמה מתש"ס לח"א של "ילקוט יוסף" על המצוות התלויות בארץ הנ"ל (המכתב הנ"ל מופיע שם לאחר ההסכמה) כותב שיש להם על מה שיסמכו ללא המילים "בשעת הדחק". וכן, כאמור לעיל, בסוף 80 העמ' לביסוס ההיתר המכירה כותב שיש לסמוך על ההיתר כפי שהסכימו גדולי עולם וכך אמר בסוף הרצאתו המובאת ב"משא עובדיה" וכתב בסוף דבריו ביבי"א ח"ח, חו"מ, סימן ב', ומשמע מכן שפסק כן להלכה. וכן כתב בתשובה לשמעון לוגסי מאשקלון ששאל לגבי המכתב הנ"ל לבני התורה לעומת פסק בשמו שגם בני תורה יקנו מיבול היתר המכירה ולא יבול נוכרי ואוצר בי"ד, שיש לסמוך

בוודאי על ההיתר שהוא מבוסס וברור לפי ההלכה ורק המהדרין יכולים להחמיר על עצמם ובלבד שלא תגרום החומרה מחסור בפירות וירקות בביתם ("מצוות הארץ בהלכה ובאגדה", תשע"ד, עמ' 113). וכן הגאון הרב חיים רבי, ר"י "עטרת חכמים" אמר בשמו שאפשר לאכול לכתחילה מהיתר המכירה גם למחמירים והרב עובדיה אמר לו בטלפון בשנת השמיטה תשס"א שעדיף לקנות מהיתר המכירה בלבד (שם עמ' 112). וכן אמר לנכדו שההיתר הוא היתר גמור אף למחמירים (בפסקה הקודמת), וכמו כן אמר לרבה של יהדות צרפת, הגאון הרב יוסף חיים סיטרוק, שאין מגבלות על היתר המכירה (ישנו סרטון של השיחה). לכן או שהרב עובדיה חזר בו ממה לגמרי ממה שכתב בתשמ"ו ותשמ"ז והיתר המכירה הוא טוב לכתחילה, גם המכירה עצמה וגם קניית תוצרת ממנה, ולא רק בשעת הדחק, כדעתם של כלל חכמי הספרדים (ראה בפסקה הבאה) וחלק מהאשכנזים (כמו ה"ישועות מלכו", ה"נפש חיה" והראי"ה), או שחילק בין המכירה עצמה הקשורה לחקלאים שהיא טובה בשעת הדחק, אך קניית תוצרת היתר המכירה היא לכתחילה גם שלא בשעת הדחק ואף למחמירים.

הגרש"ז אוירבך, אף שדעתו העקרונית שיש לשמור שמיטה כהלכתה, הורה לרבנים הראשיים הרב אליהו בקשי דורון והרב ישראל מאיר לאו שיעשו את המכירה כדת כמנהג הרבנות בכל השנים, בכדי שלא ייווצר מצב שיעבדו החקלאים את אדמתם באיסור, וכן בכדי שלא ייווצרו על ידי כך עוד בעיות רבות. והוסיף גם, כי יש לציין, שגאוני הספרדים לא סייגו את היתר המכירה לשעת הדחק בלבד, ואם כל שכן שבזמנינו יש להקל בזה. ובודאי כשנגאל ויהיו רוב ישראל על אדמתם, ותהיה מצות השמיטה מן התורה, אז תתקיים ברכת התורה "וצוית את ברכת", ולא נזדקק להיתר זה כלל, אך בזמנינו, יש לנהוג בהיתר זה. וכן פסקו רוב מניין ובנין של גאוני הדורות האחרונים.

יש הטוענים שהרב עובדיה העדיף לקנות יבול נוכרי על פני יבול היתר המכירה, אך במכתב ובהוצאות לקראת שמיטות ובתוכן אמר שאין לקנות מהן כי הם מפקיעים מחירים וכי הם שונאי ישראל ומשתמשים בכסף לקניית נשק נגד יהודים (שם, עמ' 97-98 ו-109), ואף העדיף זאת על אוצר בי"ד שלא תמיד נעשה כראוי ופעילים של ועדות שמיטה לא תמיד פועלים כהוגן בזה ומתבצע מסחר ביבול של קדושת שביעית (שם עמ' 99-100). לפי השיחה עם נכדו לעיל העדיף יבול זה גם על פני יבול מחלקים שאינם א"י לענין המצוות התלויות בארץ.

מגדולי העולם מרנן הגאונים זצוק"ל שהתירו את היתר המכירה ולו לשעת הדחק (הגדולים הספרדים ככלל התירו גם שלא בשעת הדחק וגם חלק מהאשכנזים): ר"מ רוביו (שו"ת "שמן המור"), ר"א מיוחס (שו"ת "שדה הארץ"), ר"מ גלנטי ("גדולת מרדכי"), מהר"ם בן חביב, ה"ישא ברכה", ר"מ פניזל, ר"א אלחדוף ור"מ אלפנדרי מטבריה,

רי"א ספקטור, ר"ש מוהליבר, ר"ש קלפפיש (רי"א ספקטור התנה את הסכמתו בהסכמת שני האחרונים), ה"אבני נזר", המהרש"ם מברז'ן, ה"ישועות מלכו", ה"נפש חיה", ר"מ אלישברג, האדר"ת, ר"י ענגיל, רנ"ה הלוי וידנבוים (רב יפו והמושבות לפני הראי"ה), ראי"ה קוק, רצ"פ פרנק, רא"ז מלצר, רי"מ טיקוצ'נסקי, ר"א קוטלר, ה"אגרות משה", רש"ז אורבך, ררח"ח הכהן מג'רבה, ר"ר כדיר צבאן, ר"ע עטיה, ר"ע הדאיה, ר"ע יוסף, רמ"צ אליהו, ר"מ מזוז, ר"מ לוי, ועוד.

סיפר הגאון הרב שמואל אליהו, רבה הראשי של העיר צפת: 'פעם אחת פנתה אל מו"ר אבא זצ"ל תלמידה שלמדה במוסד חרדי בבני-ברק. היא סיפרה לו שלכבוד אירוע בביה"ס היא הביאה עוגה, אך מנהל המוסד הורה לתלמידות לא לאכול מהעוגה שלה כיוון שנאפתה בתנור שאמא שלה שמה בו כלים שנאפו בהם ירקות של "היתר מכירה".

התלמידה הגיעה מבויישת, ובתגובה הוא שאל אותה: "יש לך אומץ?", והיא ענתה שכן.

"אם כן, כשתגיעו לראש המוסד הביתה בשבת תסרבי לשתות, ואם הוא ישאל אותך מדוע אינך שותה, תגידי לו שהרב אליהו אמר שאסור לך".

ואכן, יום אחד הגיעו התלמידות להתארח בשבת אצל ראש המוסד, ואותה תלמידה סירבה לשתות.

כששאל אותה לסיבה, הסבירה לו במילים שלה שהיו קצת יותר חריפות: "מרן הרב מרדכי אליהו הורה לי לא לשתות כיוון שטרף אצלך".

כבר במוצאי שבת התקשר ראש המוסד לאבא שלי ושאל אותו מדוע אמר כך לאותה התלמידה.

מו"ר אבא הסביר לו שלפי דעת השו"ע האופן שבו הוא מכין את התה שמוזג מים רותחים על תמצית קצת חמה - נחשבת בישול, ואם זה בישול שנעשה בשבת - אסור לשתות תה שבושל בשבת. "לפי דבריך אסור לספרדי לשתות אצל אשכנזי ולאשכנזי לאכול אצל ספרדי?"

"לא ולא" אמר מרן הרב. "לפי דעתי מותר כיוון שאם יש דעה בהלכה שזה מותר, אין בזה איסור אכילה בשבת. אבל לפי דעתך שעוגה שבושלה בתנור בכלים שבהם נאפו ירקות של "היתר מכירה" אסור לאכול, גם התה שלך אסור בשתיה לתלמידה ספרדיה" אמר לו אבא. נשתררה שתיקה של רגע בטלפון.

ואז אמר ראש המוסד לרב: "טעיתי, חטאתי, עוויתי, פשעתי". "את ההתנצלות הזו תגיד לפני כל התלמידות, לא רק לפני בטלפון". "מקבל עלי" אמר ראש המוסד. "עכשיו התה שלי לא טרף?" "לא" - השיב מרן הרב מרדכי אליהו.

כאמור לא מעט מגדולי התורה החשובים ביותר תמכו בהיתר המכירה וביניהם כמה וכמה מפוסקי הדור מהדור הראשון של סידור ההיתר ועד היום, ואחד מהם, כאמור לעיל, הוא מרן הגאון מהרש"ם הכהן שבדרון זצוק"ל כפי שרואים מכאן ובה עדות חתנו רצ"ה קינברג מלונצ'ין במכתבו לראי"ה לגבי תמיכת חותנו הגדול

בהיתר המכירה שהצדיק את דברי הראי"ה בעניין בהקדמת "שבת הארץ":
<http://www.shaalvim.co.il/torah/maayan-article.asp?backto=&ed=%E2%EC%E9%E5%EF%20%20%FA%F9%F8%E9%20%FA%F9%F2%E4&id=887>
גרסה של סריקה מהמקור: <http://www.shaalvim.co.il/uploads/files/211-5%208-11.pdf>

קישורים לסרטונים שבהם מדבר מרן הגרע"י זצ"ל על היתר המכירה -

תשובתו לנכדו הרב יעקב ששון שליט"א:
<http://www.kikar.co.il/%D7%99%D7%95%D7%A1%D7%9E%D7%A9%D7%94%D7%91%D7%94%D7%99%D7%AA%D7%A8.html>

אפשרות נוספת לצפייה בסרטון הנ"ל:

<http://www.kikar.co.il/%D7%93%D7%9E%D7%A0%D7%93%D7%99%D7%A8-%D7%94%D7%9E%D7%95%D7%AA%D7%A8.html>

תשובתו לגרי"ח סטרוק שליט"א, רבה של יהדות צרפת:

<http://www.kikar.co.il/%D7%A0%D7%93%D7%99%D7%A8-%D7%94%D7%9E%D7%95%D7%AA%D7%A8.html>

Israel Kramer ב- 6:46

שיתוף

אין תגובות:

פרסום תגובה

< דף הבית >

הצג את הגרסה לאינטרנט

פרטים עלי

Israel Kramer

הצג את הפרופיל המלא שלי

